

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

Het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving bevat normen waaraan goed beleid of goede regelgeving dient te voldoen. Uitgebreide informatie vind je op www.naarhetaik.nl (klik dan op de tekst "Naar het IAK" in de linker kolom).

1. Wat is de aanleiding?

De Toegankelijkheidsrichtlijn is van toepassing op een aantal producten en diensten die aan consumenten worden verleend, waaronder een aantal in de richtlijn opgesomde producten. Per 28 juni 2025 zal de regelgeving in werking moeten treden.

Wat betreft de producten heeft de Richtlijn betrekking op:

- computerapparatuur voor consumenten en besturingssystemen daarvoor;
- eindapparatuur voor gebruik door consumenten, met interactieve computerfuncties, die gebruikt wordt voor elektronische communicatiediensten als bedoeld in de richtlijn;
- eindapparatuur voor gebruik door consumenten, met interactieve computerfuncties voor toegang tot audiovisuele mediadiensten als bedoeld in de richtlijn;
- een aantal typen zelfbedieningsterminals: betaalterminals, geldautomaten, ticketautomaten en incheckautomaten die worden gebruikt voor het verlenen van diensten waarop de richtlijn van toepassing is, interactieve informatieverstrekende zelfbedieningsterminals, met uitzondering van terminals die als geïntegreerde delen van voertuigen, luchtvaartuigen, schepen, of rollend materieel zijn geïnstalleerd, die worden gebruikt voor het verlenen van diensten waarop de richtlijn van toepassing is;
- e-lezers.

2. Wie zijn betrokken?

2.1 Rijksbrede afstemming

Er zijn verschillende ministeries betrokken bij de implementatie van de Richtlijn. VWS is het coördinerende beleidsverantwoordelijke ministerie en draagt zorg voor de implementatie op het gebied van de bovengenoemde producten. Deze AMvB is ter implementatie van de Richtlijn voor deze producten.

2.2 Sector

Voor een efficiënte en kosteneffectieve implementatie is het van belang dat de sector wordt meegenomen in de internetconsultatie van de sectorale AMvB's.

Daarnaast wordt door VWS belangenbehartigers van personen met een beperking om advies gevraagd in de consultatiefase van het implementatietraject van de gehele Richtlijn.

2.3 Gevolgen van de Richtlijn voor de sector

Ondernemers die producten en diensten aanbieden dienen aanpassingen te doen aan deze producten en diensten. Op grond van artikel 14 van de Richtlijn mag de implementatie van de Richtlijn niet tot een onevenredige last voor de betrokkenen leiden noch tot een fundamentele wijziging in de aard van het product of de dienst. Daarnaast zijn micro-ondernemers die diensten aanbieden uitgezonderd van de verplichtingen in de richtlijn. Voor nadere uitwerking van de effecten, zie ook bij vraag 7. Daarnaast voorziet artikel 32 van de Richtlijn in overgangsmaatregelen tot 28 juni 2030 en voor zelfbedieningsterminals tot uiterlijk 2045. Deze conclusie kan nog wijzigen gedurende het consultatieproces.

3. Wat is het probleem?

Zonder de Toegankelijkheidsrichtlijn bestaat een risico op belemmeringen voor het vrije verkeer van bepaalde producten en diensten ten gevolge van uiteenlopende toegankelijkheidsvoorschriften in de lidstaten.

De Richtlijn zorgt ervoor dat de daarin genoemde producten voor iedereen even toegankelijk is. Dit is wenselijk om een aantal redenen:

- Een omgeving waar producten en diensten beter toegankelijk zijn, draagt bij tot een inclusievere samenleving en vergroot de zelfstandigheid voor mensen met een beperking.
- Er zijn geen toegankelijkheidsvoorschriften binnen alle EU-lidstaten, waardoor er onderling verschillen bestaan qua toegankelijkheid. Deze uiteenlopende voorschriften belemmeren het vrije verkeer van producten en diensten en dus het functioneren van de interne markt.
- Omdat de EU partij bij het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een beperking (hierna: VN-VRPH), maken de bepalingen ervan integraal deel uit van de rechtsorde van de EU en zijn zij bindend voor haar instellingen en de lidstaten. In het VN-VRPH is bepaald dat de partijen bij dat verdrag passende maatregelen nemen ter uitvoering van dat verdrag. Het VN-comité voor de rechten van personen met een beperking heeft geconstateerd dat er een wetgevingskader nodig is met concrete, afdwingbare en tijdgebonden ijkpunten voor het toezicht op de geleidelijke invoering van toegankelijkheid.
- Doordat het VN-VRPH doorwerkt in de rechtsorde van de lidstaten, zijn er aanvullende nationale bepalingen over de toegankelijkheid van producten en diensten nodig. Daarom is het noodzakelijk de uitvoering van het VN-VRPH in de EU te faciliteren met gemeenschappelijke regels. De Richtlijn helpt de lidstaten hun verplichtingen van het VN-VRPH in verband met toegankelijkheid na te komen.

4. Wat is het doel?

Door het opleggen van minimumeisen voor veelgebruikte producten en diensten zorgt de Richtlijn dat de toegankelijkheid wordt vergroot. Een omgeving waar producten en diensten beter toegankelijk zijn, draagt bij aan een inclusievere samenleving. Dit bevordert de zelfstandigheid voor mensen met een beperking. Daarnaast bevorderen toegankelijkheidsvoorschriften het functioneren van de interne markt door het opheffen of voorkomen van belemmeringen voor het vrije verkeer van producten en diensten.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Het betreft de implementatie van een EU-Richtlijn. Implementatie ervan in de Nederlandse wetgeving is verplicht (conform Artikel 288 Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie).

6. Wat is het beste instrument?

Na overleg in de interdepartementale overleggroep is gekozen voor een door VWS gecoördineerde sectorale implementatie. VWS stelt de benodigde overkoepelende aanpassingswetgeving op. Deze wet is van 22 december 2021 tot en met 25 februari 2022 in internetconsultatie geweest, zie hieronder de link naar bijlage 1. Voor de in de Richtlijn genoemde producten zal implementatie plaatsvinden door middel van het Besluit toegankelijkheidsvoorschriften 2022, Het Agentschap Telecom (AT) is verantwoordelijk voor het toezicht op de naleving en de handhaving. Dit op basis van een wijziging van de Warenwet.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Gevolgen voor burgers:

De Richtlijn zorgt voor gelijke toegankelijkheid tot o.a. vervoersinformatie, e-boeken, zelfbedieningsterminals en diensten voor alle burgers.

Gevolgen voor bedrijven:

Aanpassing van de faciliteiten kost geld. Deze kosten kunnen afhankelijk van de inventarisatie hoog zijn. Conform de Market Impact Assessment, die de Europese Commissie heeft laten uitvoeren, zou er sprake kunnen zijn van een administratieve last voor een onderneming van 144 EUR per jaar in verband het up-to-date houden en aanleveren van informatie over

toegankelijkheid. Daarnaast zou er sprake kunnen zijn van eenmalige nalevingskosten tussen de 6.000 en 13.000 EUR om aan de toegankelijkheidseisen te voldoen, zie hieronder de link naar bijlage 2

De Richtlijn geeft wel aan dat deze aanpassingen bij bedrijven niet mogen leiden tot een onevenredige last voor de betrokken ondernemingen, of dat het naleven van de Richtlijn leidt tot een fundamentele wijziging van wezenlijke aard van het product of de dienst. Betrokken ondernemingen moeten zelf evalueren of aanpassing nodig is op basis van de Richtlijn en dit moeten zij zelf bijhouden in een beslissingsdocument. Het beslissingsdocument kan ter controle opgevraagd worden door de handhavingsautoriteit.

Daarnaast gelden enkele uitzonderingen voor zogenaamde micro-ondernemingen. Micro-ondernemingen die diensten aanbieden zijn vrijgesteld van de toegankelijkheidsvoorschriften en van elke verplichting tot naleving van deze voorschriften. Micro-ondernemingen die producten aanbieden moeten wel aan toegankelijkheidsvoorschriften voldoen. Voor hen geldt de uitzondering van het voorschrift dat zij hun beoordeling of het naleven van de toegankelijkheidsvoorschriften tot een fundamentele wijziging van wezenlijke aard leidt of een onevenredige last oplevert, dienen te documenteren.

Voorts is voorzien in een overgangperiode.

Gevolgen voor overheid:

Handhaving van de regelgeving op het terrein van de in de Richtlijn genoemde producten zal worden uitgevoerd door het AT. Een uitvoeringstoets zal uitwijzen wat de concrete kosten zijn.

Gevolgen voor milieu:

De Richtlijn heeft geen directe gevolgen voor het milieu.

1 <https://www.internetconsultatie.nl/implementatiewettoegankelijkheid>

2 Deloitte "Study on the socio-economic impact of new measures to improve accessibility of goods and services for people with disabilities" Final Report (2014)
<https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=14841&langId=en>